

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	3Ndc/13/2025
Identifikačné číslo spisu:	5625200956
Dátum vydania rozhodnutia:	29.10.2025
Meno a priezvisko:	Mgr. Renáta Gavalcová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:5625200956.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa J. narodená A., bytom u matky, zastúpená Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Ružomberok, dieťa matky IT. narodenej A., a otca D., narodeného A., zastúpeného Advokátskou kanceláriou JUDr. Ondrej Lučivjanský, s.r.o., so sídlom Košice, Štúrová 19, IČO: 56272464, o zmenu úpravy rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu, vedenej na Okresnom súde Liptovský Mikuláš pod sp. zn. 9P/75/2025, o návrhu matky maloletého dieťaťa na prikázanie sporu inému súdu z dôvodu vhodnosti, takto

rozhodol:

Návrhu matky na prikázanie veci z dôvodu vhodnosti v y h o v u j e.

Vec vedenú na Okresnom súde Liptovský Mikuláš pod sp. zn. 9P/75/2025 p r i k a z u j e na prejednanie a rozhodnutie Mestskému súdu Bratislava II.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Liptovský Mikuláš predložil spis Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) na rozhodnutie o návrhu matky maloletej na prikázanie veci Mestskému súdu Bratislava II z dôvodu vhodnosti (podľa § 39 ods. 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku v znení neskorších zmien a doplnení, ďalej len „CSP“). Matka v návrhu uviedla, že od 01. 09. 2024 je na základe personálneho rozkazu ustanovená do funkcie vedúci starší dôstojník s miestom výkonu v H. Má za to, že prikázanie veci z dôvodu vhodnosti súdu v mieste bydliska maloletej je v jej záujme, nakoľko takýto súd má najlepšie možnosti k zisťovaniu názoru maloletej, či iných skutočností podstatných pre rozhodnutie. Keďže maloletá býva s matkou v H., prípadné zisťovanie názoru maloletej by znamenalo, že by sa musela dostaviť z H. do M. resp. W. I., čo predstavuje cestu cca 3 hodiny vlakom resp. autom, a vzhľadom na časté kolóny na tejto trase, by to znamenalo potrebu pricestovať deň vopred a zabezpečiť si nocľah, s čím sú spojené aj zvýšené finančné výdavky. Rovnako ak by sa pojednávania zúčastnila len samotná matka, musela by zabezpečiť starostlivosť o maloletú pomocou inej osoby. Taktiež je nelogické, aby vec týkajúcu sa maloletej prejednával súd, v obvode ktorého ani maloletá, ani rodičia nebývajú. Delegáciou by došlo k tomu, že funkciu kolízneho opatrovníka by vykonával subjekt v mieste konania súdu, ktorý vie lepšie a efektívnejšie hájiť záujmy dieťaťa, nakoľko je možné, aby s dieťaťom komunikovala priamo príslušná pracovníčka a poznala tak maloletú, čo je v jej záujme. Takéto

rozhodnutie nebude mať negatívny dopad ani na otca, ktorý ako podnikateľ cestuje a je v jeho možnostiach sa do H. na pojednávanie dostaviť. V závere návrhu uviedla, že vzhľadom na aktuálnu situáciu považuje za potrebné, aby v najlepšom záujme maloletej bola vec postúpená Mestskému súdu Bratislava II.

2. Otec maloletej v písomnom vyjadrení k návrhu matky na prikázanie veci Mestskému súdu Bratislava II vyjadril svoj nesúhlas. Logistické dôvody uvádzané matkou (cestovanie, čas, náklady, škola) sú bežné sprievodné okolnosti a samy o sebe nepresahujú prah výnimočnosti, ktorý by odôvodnil prelomenie príslušnosti. Navyše v mimosporových veciach sú k dispozícii procesné nástroje zmierňujúce záťaž (napr. vypočutie maloletého alebo rodičov prostredníctvom dožiadaného súdu, využitie telekomunikačných prostriedkov, atď.), takže deklarovaný „úžitok“ delegácie je dosiahnuteľný bez zásahu do príslušnosti. Školská dochádzka v H. a tvrdená stabilita života maloletej v H. nemajú povahu zákonnej zmeny bydliska podľa § 112 CMP, tým skôr nie pri výslovnom a dlhodobom nesúhlase otca, pričom tieto úvahy boli odmietnuté MS BA II ako aj KS Trnava. Čo sa týka tvrdenia, že výkon opatrovníctva bude efektívnejší v H., je účelový a neuvádza prečo by práve delegácia súdu namiesto operatívnej spolupráce úradov podľa miesta faktického pobytu dieťaťa priniesla kvalitatívny skok v ochrane záujmov maloletej. Uviedol, že nesúhlasí, aby predmetná vec bola prikázaná z dôvodu vhodnosti, keď žiadal, aby sa vec prejedнала z dôvodu kontinuity na Okresnom súde Ružomberok, ktorý vo veci rozhodoval naposledy.

3. Kolízny opatrovník sa k návrhu nevyjadril.

4. Podľa § 2 ods. 1 CMP na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

5. Podľa § 39 ods. 2 a 3 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok účinného od 01. júla 2016 v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“) na návrh ktorejkoľvek zo strán možno spor prikázať inému súdu tej istej inštalácie aj z dôvodu vhodnosti. O prikázaní sporu rozhoduje súd, ktorý je najbližšie spoločne nadriadený príslušnému súdu a súdu, ktorému sa má spor prikázať.

6. Podľa čl. 4 Základných princípov CMP súd aplikuje a interpretuje právo rovnako vo vzťahu ku všetkým účastníkom konania. ak je účastníkom konania maloleté dieťa, koná súd v jeho najlepšom záujme a ak je to vhodné, informuje dieťa o všetkých podstatných otázkach týkajúcich sa priebehu konania veci samej. Ak je účastníkom osoba so zdravotným postihnutím, zabezpečí súd účinný prístup k spravodlivosti na rovnakom základe s ostatnými účastníkmi konania.

7. Podľa čl. 5 Základných zásad zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o rodine“) záujem maloletého dieťaťa je prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. Pri určovaní a posudzovaní záujmu maloletého dieťaťa sa zohľadňuje najmä a) úroveň starostlivosti o dieťa, b) bezpečie dieťaťa, ako aj bezpečie a stabilita prostredia, v ktorom sa dieťa zdržiava, c) ochrana dôstojnosti, ako aj duševného, telesného a citového vývinu dieťaťa, d) okolnosti, ktoré súvisia so zdravotným stavom dieťaťa alebo so zdravotným postihnutím dieťaťa, e) ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do jeho dôstojnosti a ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do duševnej, telesnej a citovej integrity osoby, ktorá je dieťaťu blízkou osobou, f) podmienky na zachovanie identity dieťaťa a na rozvoj schopností a vlôh dieťaťa, g) názor dieťaťa a jeho možné vystavenie konfliktu lojality a následnému pocitu viny, h) podmienky na vytváranie a rozvoj vzťahových väzieb s obidvoma rodičmi, súrodencami a s inými blízkymi osobami, i) využitie možných prostriedkov na zachovanie rodinného prostredia dieťaťa, ak sa zvažuje zásah do rodičovských práv a povinností.

8. Podľa § 39 ods. 2 a 3 CSP možno na návrh ktorejkoľvek zo strán spor prikázať inému súdu tej istej inštalácie aj z dôvodu vhodnosti. O prikázaní sporu rozhoduje súd, ktorý je najbližšie spoločne nadriadený príslušnému súdu (Okresný súd Liptovský Mikuláš) a súdu, ktorému sa má vec prikázať (Mestský súd Bratislava II). V tomto prípade je najbližšie spoločne nadriadeným súdom Najvyšší súd

Slovenskej republiky.

9. Prikázanie (delegácia) veci z dôvodu vhodnosti predstavuje výnimku z práva účastníka civilného mimosporového konania na zákonného sudcu (čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky - ústavného zákona SNR č. 460/1992 Zb. v znení neskorších ústavných zákonov), ako aj výnimku zo zákonom definovaných kritérií miestnej príslušnosti súdu. Účelom inštitútu delegácie z dôvodu vhodnosti je predovšetkým zabezpečenie hospodárnosti civilného mimosporového konania alebo jeho zrýchlenie. Dôvody delegácie môžu mať v praxi rozmanitú povahu, najmä však v závislosti od predmetu sporu, postavenia účastníkov, ale aj podmienok pre rýchlejšie dosiahnutie výsledku v spore. Vzhľadom k charakteru delegácie ako výnimky zo zásady, že vec prejednáva a rozhoduje súd, ktorého príslušnosť vyplýva zo zákonom stanovených kritérií, musí mať však aj dôvod delegácie vždy výnimočný charakter.

10. S poukazom na uvedené prichádza aplikácia § 39 ods. 2 CSP do úvahy len vtedy, ak sú pre to dané dôvody. Úvaha súdu o vhodnosti delegácie preto zahŕňa posúdenie pomerov subjektov na oboch sporových stranách, pričom na pomery subjektu, ktorý delegáciu navrhuje, možno prihliadnuť, len ak ich zohľadnenie nebude mať negatívny dopad na ostatné subjekty konania. Podstatný význam má i stanovisko ostatných subjektov konania. Pritom treba mať na zreteli výnimočnosť inštitútu delegácie vecí.

11. Z obsahu spisu vyplýva, že rozsudkom Okresného súdu Poprad, č. k. 15P/282/2016 z 13. 02. 2018 bolo manželstvo účastníkov rozvedené, maloletá bola na čas po rozvode zverená do osobnej starostlivosti matky, otec bol zaviazaný prispievať na výživu maloletej sumou 100 eur mesačne a zároveň bol upravený styk otca s maloletou dcérou J.. Z rozhodnutia vyplýva, že v tom čase mala matka bydlisko v M. na adrese D.. Následne po prenesení miestnej príslušnosti v zmysle § 112 CMP, Okresný súd Ružomberok rozsudkom č. k. 2P/63/2019-60 z 22. 01. 2020 schválil rodičovskú dohodu o zmene úpravy styku otca s maloletou J. upraveného rozsudkom Okresným súdom Poprad sp. zn. 15P/282/2016 z 13. 02. 2018.

11.1. Z obsahu spisu ďalej vyplýva, že Krajský súd v Trnave uznesením z 26. mája 2025 sp. zn. 11Ncp/14/2025 rozhodol, že nesúhlas Mestského súdu Bratislava II s prenesením miestnej príslušnosti Okresným súdom Liptovský Mikuláš je dôvodný. V rozhodnutí konštatoval, že Okresný súd Liptovský Mikuláš uznesením č. k. 9P/41/2025-29 z 03. 04. 2025 preniesol svoju príslušnosť na konanie v predmetnej veci na Mestský súd Bratislava II s poukazom na § 112 ods. 1, 2 CMP, keďže otec konkludentne súhlasil so zmenou bydliska maloletej. Vo veci starostlivosti súdu o maloletú rozhodoval naposledy Okresný súd Ružomberok, čím v zmysle § 2 ods. 13 zák. č. 371/2004 Z. z. o sídlach a obvodoch súdov Slovenskej republiky došlo aktuálne k založeniu miestnej príslušnosti Okresného súdu Liptovský Mikuláš. Mestský súd Bratislava II nesúhlasil s prenesením miestnej príslušnosti, nakoľko v danom prípade mala maloletá v čase začatia konania v zmysle § 112 ods. 1 CMP určené bydlisko v obvode Okresného súdu Liptovský Mikuláš. Z rozsudku Okresného súdu Liptovský Mikuláš (pôvodne Okresný súd Ružomberok), č. k. 2P/63/2019 z 22. 01. 2020 nevyplýva, že by sa rodičia dohodli na zmene bydliska maloletej. Krajský súd v Trnave vo svojom rozhodnutí uviedol, že v danej veci otec od počiatku so zmenou bydliska maloletej nesúhlasil a nesúhlasí s ňou doteraz, a keďže nebolo preukázané, že došlo k zmene bydliska maloletej a teda, že sa zákonným spôsobom zmenili okolnosti, podľa ktorých sa posudzuje miestna príslušnosť, nemal Okresný súd Liptovský Mikuláš dôvod na prenesenie miestnej príslušnosti.

12. Podľa názoru najvyššieho súdu špecifiká prípadu v prejednáwanej veci odôvodňujú navrhovanú delegáciu. Je potrebné zdôrazniť, že súd pri akomkoľvek rozhodovaní o právach a povinnostiach k maloletým deťom vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa. V danom prípade ide o maloleté dieťa vo veku 11 rokov, bývajúceho s matkou v H.. Ak je účastníkom konania maloleté dieťa, koná súd v jeho najlepšom záujme. Najvyšší súd v tomto kontexte vníma akcentáciu širšieho verejného záujmu na poskytnutí ochrany účastníkom mimosporového konania (protektívna funkcia) cez prizmu, ktorá sleduje najlepší záujem maloletých detí. Súd pri rozhodovaní o výkone rodičovských práv a povinností vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa, najmä na jeho citové väzby (k rodičom, príbuzným, priateľom, prostrediu a pod.), vývinové potreby (vek, školské, zdravotné, záujmové potreby a pod.), či stabilitu

budúceho výchovného prostredia (životné, ako aj bytové pomery rodičov, ich hmotné zabezpečenie, povahové vlastnosti a pod.). V praxi súdov sa pri rozhodovaní o úprave výkonu rodičovských práv a povinností vychádza najmä z návrhov a vyjadrení rodičov, ako aj kolízneho opatrovníka maloletého dieťaťa, z ktorého správ o predpokladoch na výchovu dieťaťa a o vhodnosti výchovného prostredia súdy čerpajú podklad pre svoje rozhodnutie. Nie je vylúčené ani znalecké dokazovanie, či zisťovanie názorov maloletého. Nepochybne sa jedná o úkony, ktoré z hľadiska miesta pobytu maloletého dieťaťa ovplyvňujú hospodárnosť i rýchlosť konania a po skutkovej stránke môžu viesť k spoľahlivejšiemu a dôkladnejšiemu posúdeniu veci (9Ndc/2/2022, 7Ndc/48/2023). Prikázanie veci Mestskému súdu Bratislava II zabezpečí najlepšie podmienky pre zadováženie skutkových zistení významných pre konanie o úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu, na ktorom účasť matky nebude limitovaná nežiadúcimi sociálnymi a ekonomickými faktormi s poukazom najmä na zabezpečenie nepretržitej starostlivosti o maloleté dieťa a jej zdravotný stav.

13. S prihliadnutím na uvedené skutočnosti a charakter konania je preto navrhované prikázanie veci Mestskému súdu Bratislava II v záujme zabezpečenia hospodárnosti konania i jeho zrýchlenia. Preto najvyšší súd dospel k záveru, že v danom prípade sú splnené podmienky pre prikázanie veci inému súdu z dôvodu vhodnosti v zmysle § 39 ods. 2 CSP v spojení s § 2 ods. 1 CMP a návrhu matky vyhovel.

14. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.